

APLINKOS MINISTERIJOS DARBUOTOJŲ TOLERANCIJOS KORUPCIJAI NUSTATYMO 2021 M. TYRIMO REZULTATAI

Aplinkos ministerijoje ir jai pavaldžiose institucijose kasmet atliekamas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį (toliau kartu – darbuotojai), tolerancijos korupcijai nustatymo tyrimas, kuriuo siekiama nustatyti ir įvertinti darbuotojų bendrą požiūrį į korupciją, išsiaiškinti kiek plačiai paplitęs šis reiškinys kiekvienoje institucijoje bei kokia darbuotojų patirtis ir santykis su korupcinio pobūdžio apraiškomis. Be to, šis tyrimas padeda įvertinti, ar institucijoje imamasi pakankamai prevencinių priemonių kuriant ir įgyvendinant korupcijai atsparią aplinką.

Lyginant kiekvienų metų atlikto tyrimo rezultatus siekiama vertinti atsparumo korupcijai pokytį, matuoti vykdomų korupcijos prevencijos priemonių efektyvumą, bei stebėti darbuotojų elgsenos ir sąmoningumo pokytį.

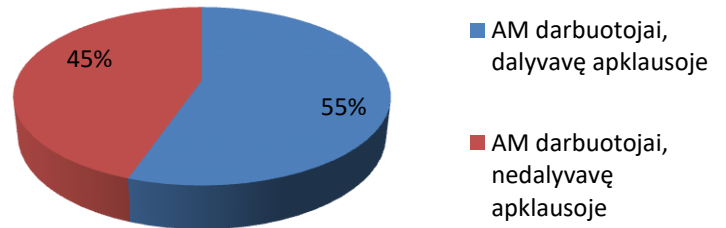
 TYRIMO TIKSLAI	<ul style="list-style-type: none">▪ Nustatyti Aplinkos ministerijos darbuotojų bendrą požiūrį į korupciją, kiek plačiai paplitęs šis reiškinys institucijoje, kokia darbuotojų patirtis ir santykis su galimomis korupcinio pobūdžio apraiškomis;▪ Įvertinti ar institucijoje imamasi pakankamai priemonių kuriant ir įgyvendinant korupcijai atsparią aplinką;▪ Stebėti darbuotojų elgsenos ir sąmoningumo bei atsparumo korupcijai pokytį;▪ Vertinti vykdomų korupcijos prevencijos priemonių efektyvumą.
 TYRIMO BŪDAS	Anoniminė apklausos anketa, kurią sudarė 21 klausimas: - 3 klausimai susiję su informacija apie darbuotojus; - 9 klausimai skirti įvertinti darbuotojų žinias; - 7 klausimai susiję su darbuotojų požiūriu į korupciją, patirtimi; - 2 atviri klausimai, skirti pateikti pasiūlymus, pastabas.
 TYRIMO TRUKMĖ	Anketą buvo galima užpildyti nuo 2021-12-13 iki 2021-12-28
 TYRIMO DALYVIAI	Anoniminės apklausos anketos internetinė nuoroda buvo išsiųsta visiems Aplinkos ministerijos darbuotojams bendru el. paštu (AM_visi@am.lt).

1. INFORMACIJA APIE APKLAUSOS DALYVIUS IR DALYVAVIMO AKTYVUMĄ

Apibendrinus apklausos rezultatus nustatyta, kad apklausoje dalyvavo 55% Aplinkos ministerijos (toliau – AM) darbuotojų (respondentų), t. y. 119 iš 215. Lyginant su 2020 m. atlikto tolerancijos korupcijai tyrimo rezultatų duomenimis tai yra ↑9 % daugiau nei 2020 m. apklausoje dalyvavusių AM darbuotojų (palyginimui pridedami ir 2019 m. dalyvavusių darbuotojų rezultatų duomenys).

AM darbuotojų, dalyvavusių apklausoje, 2021 m. aktyvumas (lyginant su 2020 m.) padidėjo ↑ 9%. (2020 m. – apklausoje dalyvavo 46%; 2019 m. – 43%).

Aplinkos ministerijos darbuotojų aktyvumas

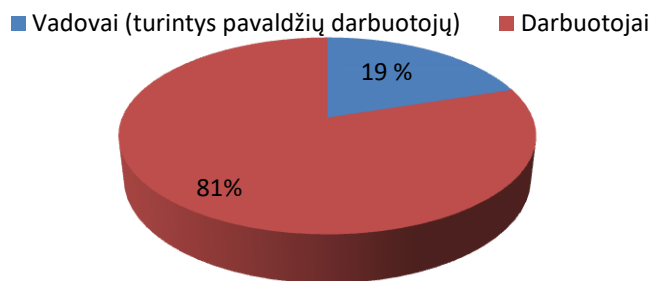

19 % apklausoje dalyvavusių asmenų (t.y. 23 respondentai) ėjo vadovaujantįsias pareigas (turintys pavaldžių darbuotojų).

81% (t. y. 96 respondentai) – darbuotojai (neturintys pavaldžių asmenų).

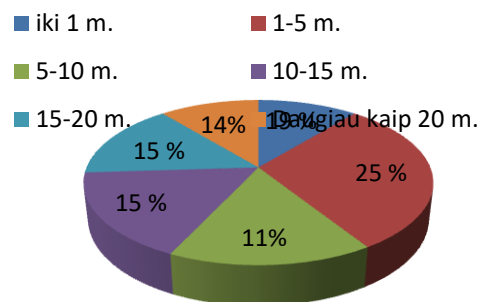
Palyginus su bendru AM vadovų ir darbuotojų skaičiumi, apklausoje dalyvavo 50% vadovų ir 57% darbuotojų, neturinčių pavaldžių asmenų. Matyti, kad tiek vadovų, tiek darbuotojų aktyvumas buvo apylygis.

Dalyvių užimamos pareigos

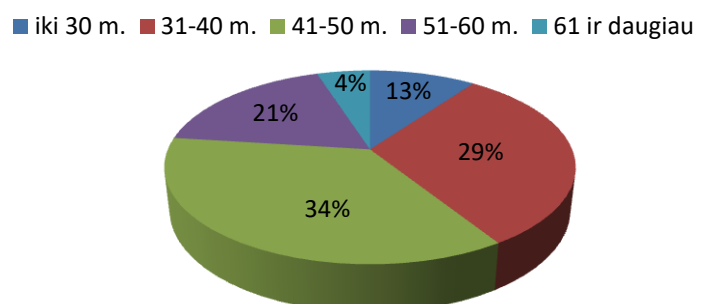
2021 m. (taip pat kaip ir 2020 m.) aktyviausiai apklausoje dalyvavo respondentai, kurie AM dirba nuo 1 iki 5 metų.

Dalyvių darbo stažas Aplinkos ministerijoje

2021 m. (taip pat kaip ir 2020 m.) apklausoje dominavo respondentai, kurių amžius nuo 41-50 m.

Dalyvių amžius

2. APLINKOS MINISTERIJOS DARBUOTOJŲ ŽINIOS APIE KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRIEMONES

Didžiosios daugumos apklausoje dalyvavusių asmenų žinios yra pakankamos, kadangi iš pateiktų atsakymų matyti, kad darbuotojai žino kur kreiptis susidūrus su korupcijos apraiškomis, kur tokios informacijos (kontaktų) ieškoti, bei kaip elgtis esant viešųjų ir privačių interesų konfliktui, gavus dovanas / neteisėtą atlygį ir (ar) kai jų atžvilgiu buvo vykdyta lobistinė veikla. Didžioji dalis darbuotojų yra susipažinę su AM vidaus tvarkomis dėl korupcijos prevencijos įgyvendinimo, taip pat žino koks padalinys / darbuotojas yra atsakingas už antikorupcinės aplinkos kūrimą AM.

2.1. Ar AM darbuotojams žinoma ir aišku, kokia tvarka reikėtų nusišalinti nuo tarnybinių pareigų atlikimo esant viešųjų ir privačių interesų konfliktui?

2.2. Ar AM darbuotojams žinoma, kokias dovanas pagal teisės aktus galima priimti atliekant tarnybines pareigas ?

2.3. Ar AM darbuotojams žinoma ir aišku, kaip reikėtų elgtis kai klientai, verslo ar kitų įstaigų atstovai teikia / siūlo neteisėtą atlygį?

2.4. Ar AM darbuotojams žinoma ir aišku, kada bei kokia tvarka deklaruojama darbuotojų atžvilgiu vykdyta lobistinė veikla dėl rengiamų, svarstomų, priimamų / priimtų teisės aktų?

2.5. Ar AM darbuotojai žino apie AM vykdomas korupcijos prevencijos priemones?

Lyginant su 2020 m. tyrimo rezultatais, respondentų, žinančių apie AM vykdomas korupcijos prevencijos priemones, sumažėjo 5%. Tai galėjo įtakoti darbuotojų kaita.

2.6. Dėl kokių priežasčių AM darbuotojai nežino apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones?

AM darbuotojai, nežinantys apie institucijoje vykdomas korupcijos prevencijos priemones, nurodė šias galimas priežastis:	Atsakymo variantą pateikusių darbuotojų procentas 2021 m.	Atsakymo variantą pateikusių darbuotojų procentas 2020 m.
Nežinau, kad įstaigoje yra vykdoma korupcijos prevencija	10%	6%
Man tai neaktualu, nes nėra susiję su mano tiesioginiu darbu	44%	19%
Nežinau kur tokią informaciją rasti	29%	8%
Kitas variantas*	17%	3%

* Respondentai, kurie atsakydami į klausimą pažymėjo „*Kitas variantas*“, turėjo galimybę įrašyti atsakymo variantą, nenurodytą atsakymų sąrašė. Kitą variantą pasirinkę darbuotojai nurodė šias priežastis: AM dirba tik kelis mėnesius, nebuvo supažindinti su informacija, nesidomėjo tokio pobūdžio informacija, sunku atsiminti begalę reglamentavimų, apie korupcijos prevenciją žino tiek, kiek minimaliai reikia.

Kaip ir 2020 m. daugiausia darbuotojų, nežinančių apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones AM, nurodė, kad jiems tai neaktualu, kadangi tai nėra susiję su jų atliekamu tiesioginiu darbu.

2.7. Apie kokias vykdomas korupcijos prevencijos priemones AM darbuotojai žino?

Darbuotojai, nurodę žinantys apie AM vykdomas korupcijos prevencijos priemones, dažniausiai įvardijo šias jiems žinomas priemones:

organizuojamas antikorupcinis švietimas (seminarai, mokymai, paskaitos ir pan.);

rengiama Korupcijos prevencijos programa ir šios programos įgyvendinimo priemonių planai;

atliekamas teisės aktų ir jų projektų antikorupcinis vertinimas;

įdiegti anoniminių pranešimų pateikimo kanalai (pvz. „Karštoji linija“, vidinis kanalas);

tvirtinamos vidinės tvarkos (pvz. elgesio su dovanomis, viešųjų ir privačių interesų derinimo ir pan.);	siunčiamos atmintinės, rekomendacijos, priminimai viešųjų ir privačių interesų derinimo klausimais, dėl dovanų ir kt.;
atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas;	atliekamas tolerancijos korupcijai nustatymo tyrimas;
vykdoma kandidatų į vadovaujančias pareigas patikra;	deklaruojami privatūs interesai, lobistinė įtaka.

Taip pat darbuotojai paminėjo, kad informaciją apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones galima susirasti AM tinklapyje, „Korupcijos prevencija“ skiltyje.

2.8. Ar AM darbuotojams žinoma, koks padalinys / darbuotojas yra atsakingas už antikorupcinės aplinkos kūrimą AM?

2.9. Ar AM darbuotojai žino, koku būdu AM viduje galima pranešti apie galimai rengiamus, padarytus ar daromus darbuotojų pažeidimus?

Apklausoje dalyvavę darbuotojai nurodė, kad pranešti apie galimai rengiamus, padarytus ar daromus darbuotojų pažeidimus **AM viduje** galima AM „Karštoji linija“ kontaktais, AM korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriui (žodžiu, el. paštu), AM vadovybei / kanclerei / tiesioginiam vadovui, STT, prokuratūrai, policijai.

Atkreiptinas dėmesys, kad tik 5% respondentų konkrečiai įvardijo vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą – praneseju.apsauga@am.lt.

2.10. Ar AM darbuotojai žino, kur kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejus?

Lyginant su 2020 m. rezultatais, respondentų, žinančių kur kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejus, skaičius nepakitęs.

Didžioji dalis respondentų, t. y. 37%, nurodė, kad apie korupcijos atvejį praneštų STT (2020 m. STT praneštų 46% respondentų); AM Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriui praneštų 35% respondentų (2020 m. – 18%); AM interneto svetainėje nurodytais "Karštosios linijos" kontaktais praneštų 19 % respondentų (2020 m. - 23%); 10% respondentų, norėdami pranešti apie korupcijos atvejį, kreiptųsi į AM vadovybę ar tiesioginį vadovą (2020 m. - 13%).

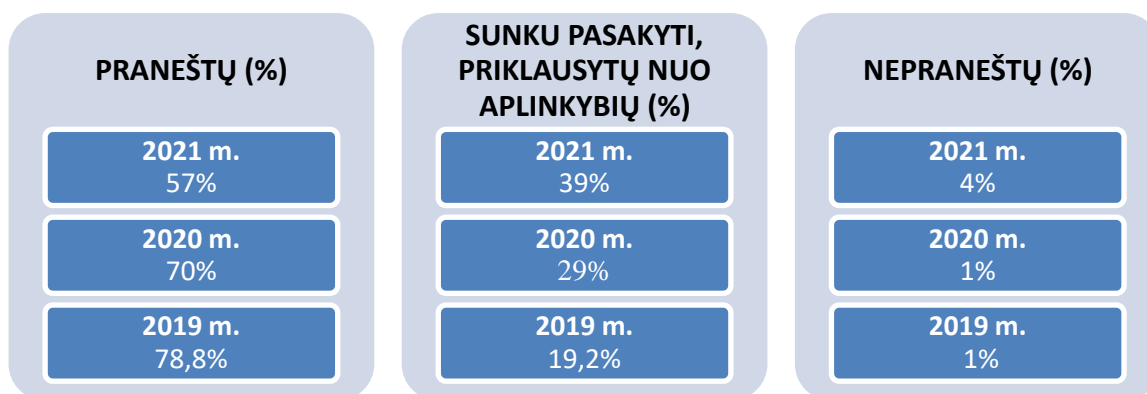
Lyginant 2020 m. tyrimo rezultatus pastebimas ženkliai ↑išaugęs atvejų skaičius, kuomet apie korupciją būtų pranešta AM Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriui

Taip pat darbuotojai paminėjo, kad visą informaciją, kur reiktų kreiptis susidūrus su korupcijos apraiškomis, galima rasti AM tinklapyje, „Korupcijos prevencija“ skiltyje, arba STT tinklapyje.

3. APLINKOS MINISTERIJOS DARBUOTOJŲ POŽIŪRIS Į KORUPCIJĄ, KORUPCIJOS PREVENCIJĄ IR PATIRTIS

Daugumos tyrime dalyvavusių asmenų požiūris į korupciją yra neigiamas. Apie žinomus korupcijos atvejus praneštų daugiau negu pusę, t.y. 57% respondentų, 39% respondentų nurodė, jog tai priklausytų nuo tam tikrų aplinkybių.

3.1. Ar AM darbuotojai praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį?

Lyginant su 2020 m. tyrimo rezultatais, tvirtai apsisprendusių pranešti apie žinomą korupcijos atvejį, respondentų procentas sumažėjo ↓13%. Atitinkamai ↑padidėjo respondentų, kurių pranešimas apie korupciją priklausytų nuo tam tikrų aplinkybių. Respondentų, nurodžiusių, kad jie nepraneštų apie korupciją procentas taip pat padidėjo ↑3%.

3.2. Kokios nepranešimo apie korupciją priežastys ?

Aplinkos ministerijos darbuotojai nurodė šias galimas nepranešimo apie korupciją priežastis:	Atsakymo variantą pateikusių darbuotojų procentas
Nežinojimas kur pranešti	23%
Nematymas prasmės pranešti, nes su tuo susijusiems asmenims vis tiek nekiltų jokių pasekmių	15%
Tie, kas praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai	8%

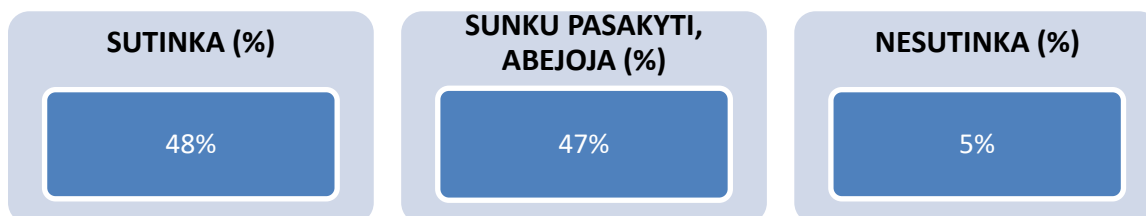
Visi žino apie tuos atvejus, bet niekas nepraneša	8%
Atvejis toks nereikšmingas, kad apie jį nėra prasmės pranešti	8%
Nėra įsitikinimo, kad tai korupcijos atvejis	15%
Nesijaučia saugūs pranešdami	8%
Kitas variantas*	15%

* Respondentai, kurie atsakydami į klausimą pažymėjo „*Kitas variantas*“, turėjo galimybę įrašyti atsakymo variantą, nenurodytą atsakymų sąrašė. Kitą variantą pasirinkę darbuotojai nurodė, kad galimai trūktų žinių ir informacijos *ar ir kur* turėtų apie tai pranešti; tokio atvejo, kad kolega gavo dovanų kalendorių ir jo neužregistravo, nepraneštų.

Vertinant rezultatus matyti, kad pagrindine priežastimi, kuri galėtų turėti įtakos respondentų apsisprendimui nepranešti apie korupcijos atvejus, yra nežinojimas kur pranešti. Antroje vietoje išlieka priežastis, susijusi su nepakankamu korupcijos atvejo identifikavimu („*Nėra įsitikinimo, kad tai korupcijos atvejis*“), bei nusivylimas teisingumu nemanant, kad dėl pateikto pranešimo kas nors pasikeistų, t.y. pažeidimą padariusiems asmenims kiltų atsakomybė („*Nematymas prasmės pranešti, nes su tuo susijusiems asmenims vis tiek nekiltų jokių pasekmių*“).

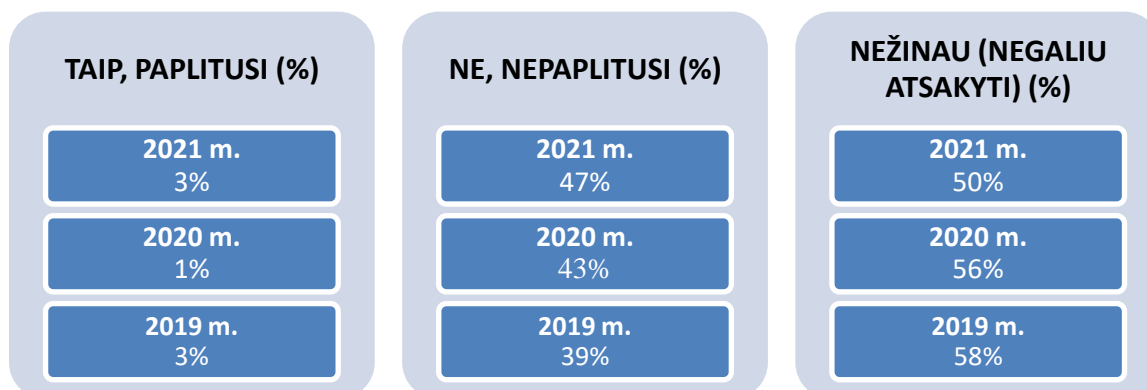
Lyginant su 2020 m. tyrimų rezultatais, pernai pagrindinė nepranešimo priežastis buvo susijusi su nusivylimu teisingumu bei baime pranešti: „*Nematymas prasmės pranešti, nes su tuo susijusiems asmenims vis tiek nekiltų jokių pasekmių*“ ir „*Tie, kas praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai*“.

3.3. Ar AM darbuotojai sutinka su teiginiu – „pranešus apie korupciją institucijoje, kurioje dirbu, būtų užtikrinamas pranešėjo konfidencialumas“?

Kaip matyti iš pateiktų rezultatų vis dėl to didesnė dalis (viso 52%) apklausoje dalyvavusių AM darbuotojų nemano ar abejoja, kad AM viduje pranešus apie korupciją būtų užtikrintas pranešėjo konfidencialumas. Manytina, kad toks nesaugumo jausmas dėl savo anonimiškumo būtų viena iš priežasčių nepranešti AM viduje apie darbuotojų pažeidimus.

3.4. Ar AM yra paplitusi situacija, kai darbuotojams norima papildomai atsilyginti?

Lyginant su 2020 m. tyrimo rezultatais, manančių, kad AM yra paplitusi situacija kai darbuotojams norima atsilyginti respondentų procentas padidėjo ↑2%. Respondentų, manančių, kad situacija pagerėjo ir AM nėra paplitusi „atsilyginimo“ politika taip pat padaugėjo ↑4 %. 50% apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad negali atsakyti ar tokia situacija institucijoje egzistuoja.

3.5. Ar AM darbuotojai per pastaruosius metus buvo susidūrę su korupcijos apraiškomis savo darbe, kai jiems ar jų kolegoms buvo siūlomas kyšis ar kitas neteisėtas atlygis ?

Pagal pateiktus atsakymus, susidūrusių su korupcijos apraiškomis savo darbe procentas, lyginant su 2020 m., sumažėjo ↓ 5%. Pasiteiravus kokia buvo siūlomo duoti kyšį forma, atsakymai buvo: pinigai (2 atsakymai) ir paslaugos (1 atsakymas).

3.6. Kokiose AM veiklos srityse yra didžiausia rizika korupcijai pasireikšti?

Pateiktame paveikslėlyje nurodyta kokias veiklos sritis, kuriose, jų nuomone, yra didžiausia rizika pasireikšti korupcijai, dažniausiai įvardijo apklausoje dalyvavę respondentai. Apibendrinus pateiktus atsakymus matyti, kad apklausoje dalyvavę respondentai ženkliai išskyrė šias veiklos

sritis: statybų, teritorijų planavimo ir atliekų sektorius. Respondentai tai siejo su teisėkūra ir nurodė, jog būtent teisės aktų rengime yra patiriamas didžiausias spaudimas. Tarp kitų rizikingų veiklos sričių buvo paminėtas leidimų išdavimas, miškų sektorius, aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė, viešieji pirkimai, ES investicijų, medžioklės ir taršos sektoriai.

Atkreiptinas dėmesys, kad dalis respondentų nurodė, kad didžiausia rizika korupcijai pasireikšti galima AM vadovybės lygmenyje, politiką formuojančiose grupėse.

3.7. Ar AM darbuotojai per pastaruosius metus yra dalyvavę antikorpuciniuose mokymuose (mokymai / seminarai viešųjų ir privačių interesų konfliktų valdymo, etikos normų laikymosi, dovanų politikos tema)?

3.8. Apklausoje dalyvavusių AM darbuotojų pateiktų pasiūlymų ir pastabų dėl antikorpucinės aplinkos kūrimo tobulinimo institucijoje apžvalga.

Apibendrinant darbuotojų teiktus pasiūlymus dėl antikorpucinės aplinkos kūrimo tobulinimo AM, pažymėtina, jog didelė dalis respondentų siūlė intensyviau vykdyti švietimą, informacijos sklaidą korupcijos prevencijos temomis, kuriose būtų ir praktinių užduočių, konkrečių pavyzdžių (seminarai, skaidrės, trumpos atmintinės, video reportažai, priminimai, apklausos ir pan.), viešinti atliekamų tyrimų rezultatus ir nustatytus korupcijos atvejus, su darbuotojais apžvelgti konkrečius įvykius analizuojant korupcijos pasireiškimo priežastis, o ne pasekmes, stiprinti antikorpucinės aplinkos kūrimo / įgyvendinimo kontrolę pavaldžiose įstaigose keliant aukštesnius reikalavimus.

Taip pat darbuotojai išreiškė nuogastavimus dėl didelio vidinių tvarkų skaičiaus, norėtų, kad taikant „*vieno langelio principą*“ būtų galimybė visais korupcijos prevencijos klausimais kreiptis vienu žinomu adresu. Abejojama dovanų registracijos efektyvumu, kuomet pagal vidinį reglamentavimą turi būti registruojamas gautas kalendorius ar tušinukas. Siūloma AM intranete sukurti rubriką, kurioje būtų teikiama informacija apie nustatytus darbuotojų pažeidimus, ar pastebėjimai dėl darbuotojų veiklos.

Dalis darbuotojų pasigenda AM vadovybės pavyzdžio dėl netolerancijos korupcijai, mano, kad turėtų keistis vadovybės požiūris į AM tinkamą antikorpucinės aplinkos kūrimą, prevencijos svarbą. Kuo mažiau politinių sprendimų, paremtų atskirų interesų grupių norais. Siūloma didesnę dėmesį skirti AM vadovybei, kadangi ji susitikinėja su verslo atstovais, lobistai, gali būti paveikti priimti tam tikrus sprendimus.

Tarp pasiūlymų, kaip mažinti korupciją, buvo pasiūlyta nustatyti pranešėjų materialinio skatinimo tvarką bei skaitmeninti AM pavaldžių ir (ar) valdymo sričiai priskirtų įstaigų ir įmonių vykdomos ūkio subjektų kontrolės procedūras.

4. APKLAUSOS REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

- Treti metai iš eilės vykdytoje apklausoje dalyvavo panašus skaičius, t. y. apie pusė AM darbuotojų. 2021 m. darbuotojų aktyvumas buvo ↑9 % didesnis (2021 m. apklausoje dalyvavo 55%;

2020 m. - 46%; 2019 m. – 43%). Tiek vadovų, tiek darbuotojų aktyvumas buvo apylygis (apklausoje dalyvavo 50% vadovų ir 57% darbuotojų, neturinčių pavaldžių asmenų).

- AM darbuotojai yra linkę pranešti apie jiems žinomą korupcijos atvejį. Tvirtai apsisprendusių tai padaryti sudaro 57%, lyginant su 2020 m. tyrimo rezultatais, respondentų procentas sumažėjo ↓13%. Darbuotojų, kurių apsisprendimą lemtų tam tikros aplinkybės ↑10% padidėjo, tai sudaro 39%. Apie žinomą korupcijos atvejį nepraneštų 4%, o tai yra ↑3% daugiau negu 2020 m.

- Pagrindine priežastimi, kuri galėtų turėti įtakos respondentų apsisprendimui nepranešti apie korupcijos atvejus yra nežinojimas kur pranešti. Antroje vietoje išlieka priežastis, susijusi su nepakankamu korupcijos atvejo identifikavimu („*Nėra įsitikinimo, kad tai korupcijos atvejis*“), bei nusivylimas teisingumu nemanant, kad dėl pateikto pranešimo kas nors pasikeistų, t.y. pažeidimą padariusiems asmenims kiltų atsakomybė („*Nematymas prasmės pranešti, nes su tuo susijusiems asmenims vis tiek nekiltų jokių pasekmių*“).

- AM darbuotojai apie jiems žinomą korupcijos atvejį dažniausiai būtų linkę pranešti Specialiųjų tyrimų tarnybai (37%). Antroje vietoje pastebimas ženkliai išaugęs darbuotojų, pranešančių Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriui, skaičius - 35%, kai tuo tarpu 2020 m. buvo tik 18%, trečioje – AM interneto svetainėje nurodytais „Karštosios linijos“ kontaktais (19%), ketvirtoje – tiesioginiam vadovui ar AM vadovybei (10%). Pastarieji du rodikliai ↓nukritę.

- Pasiteiravus, ar AM darbuotojai žino kur pranešti apie galimai rengiamus, padarytus ar daromus darbuotojų pažeidimus AM viduje, tik 5% respondentų konkrečiai įvardijo vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą – praneseju.apsauga@am.lt.

- Vertinant darbuotojų pasitikėjimą dėl konfidencialumo užtikrinimo pranešus apie korupciją AM viduje vis dėl to didesnė dalis (viso 52%) respondentų nemano ar abejoja, kad AM viduje pranešus apie korupciją būtų užtikrintas pranešėjo konfidencialumas. Manytina, kad toks nesaugumo jausmas dėl savo anonimiškumo būtų viena iš priežasčių nepranešti AM viduje apie darbuotojų pažeidimus.

- Apie AM vykdomas korupcijos prevencijos priemones žino ir jas galėjo įvardinti 59% apklausoje dalyvavusių respondentų, o tai ↓5% mažiau nei 2020 m. Manytina, kad krentančius rodiklius galėjo įtakoti darbuotojų kaita. Dažniausiai nurodoma priežastis dėl nežinojimo apie AM vykdomas korupcijos prevencijos priemones buvo – „*Man tai neaktualu, nes nėra susiję su mano tiesioginiu darbu*“ (44%), antroje vietoje atsakymas – „*Nežinau kur tokią informaciją rasti*“ (29%).

- 47% apklausoje dalyvavusių darbuotojų mano, kad AM nėra paplitusi situacija, kai darbuotojams norima atsilyginti ir tai yra ↑4% daugiau nei 2020 m. 3% respondentų mano, kad situacija, kai darbuotojams norima atsilyginti, yra paplitusi ir tai yra ↑2 % daugiau nei 2020 m. Nežinančių ar tokia situacija yra paplitusi – 50%. Manytina, kad tokį pasikeitimą dėl didesnių korupcijos pasireiškimo procentų gali lemti nebūtinai padidėjusios korupcijos apraiškos darbe, tačiau ir kitos priežastys: darbuotojai pradėjo geriau atpažinti ir atskirti korupcijos atvejus; darbuotojai labiau pasitiki ir nebijo atviriau pateikti atsakymus anoniminėms užklausoms.

- 3% apklausoje dalyvavusių darbuotojų nurodė, kad metų laikotarpyje jiems yra tekę savo darbe susidurti su korupcijos apraiškomis, o tai yra ↓ 5% mažiau nei 2020 m. Siūlomo duoti kyši

forma buvo įvardinta pinigai (2 atsakymai) ir paslaugos (1 atsakymas). 97% respondentų neteko susidurti su korupcija AM.

- AM darbuotojai išskyrė veiklos sritis, kuriose, jų manymų, egzistuoja didžiausia korupcijos pasireiškimo tikimybė: statybų, teritorijų planavimo, atliekų ir miškų sektorius, taip pat leidimų išdavimas ir viešieji pirkimai (pastarieji 2020 m. tyrime nebuvo išskirti). Respondentai tai siejo su teisėkūra ir nurodė, jog būtent teisės aktų rengime yra patiriamas didžiausias spaudimas. Dalis respondentų nurodė, kad didžiausia rizika korupcijai pasireikšti egzistuoja AM vadovybės lygmeniu, politiką formuojančiose grupėse, todėl vadovybės aiškiai išreikštos nepakantumo korupcijai pozicijos svarba, nepotizmo apraiškų netoleravimas ir priimamų sprendimų skaidrumas išlieka itin aktualus, kaip ir 2020 m.

- Didžiosios daugumos apklausoje dalyvavusių asmenų žinios yra pakankamos, kadangi darbuotojai žino kur kreiptis susidūrus su korupcijos apraiškomis, kur tokios informacijos (kontaktų) ieškoti, bei kaip elgtis esant viešųjų ir privačių interesų konfliktui, gavus dovanas / neteisėtą atlygį ir (ar) kai jų atžvilgiu buvo vykdyta lobistinė veikla. Tai reiškia, kad didžioji dalis darbuotojų yra susipažinę su AM vidaus tvarkomis dėl korupcijos prevencijos įgyvendinimo, taip pat žino koks padalinys / darbuotojas yra atsakingas už antikorupcinės aplinkos kūrimą AM.

- Vertinant 2021 m. atlikto tyrimo rezultatus darytina išvada, kad tolerancijos korupcijai lygis AM yra – vidutinis.

5. PASIŪLYMAI IR SIEKTINOS REIKŠMĖS

AM yra išsikėlusį nulinės tolerancijos korupcijai tikslą, kurti ir užtikrinti atsparią korupcijai darbo aplinką tiek AM, tiek jai pavaldžiose įstaigose, ugdyti darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą, korupcijos netoleravimą, didinti AM ir pavaldžių įstaigų veiklos skaidrumą bei viešumą, todėl šiuo metu AM rengiamas Antikorupcinio elgesio kodeksas, kuris bus taikomas visiems, be išimties, AM darbuotojams ir jai pavaldžių įstaigų, nepasitvirtinusių antikorupcinio elgesio kodekso, darbuotojams. Šiame Antikorupcinio elgesio kodekse bus įtvirtinti darbuotojų skaidrios veiklos ir antikorupcinio elgesio standartai, profesinės etikos vertybės ir principai, kurių darbuotojai įpareigojami laikytis, atlikdami teisės aktuose nustatytas pareigas ir vykdydami jiems pavestas funkcijas.

Siekiant didinti AM darbuotojų antikorupcinį sąmoningumą bei aukšto ir (ar) labai aukšto netolerancijos korupcijai lygio, tikslinga 2022 m. organizuoti daugiau mokymų korupcijos prevencijos temomis, kuriuose būtų kuo daugiau praktinių pavyzdžių/užduočių, ir kuriuose dalyvautų kuo didesnis AM darbuotojų skaičius, taip pat didinti vidinę komunikaciją ir dažniau viešinti AM vykdomą korupcijos prevencijos politiką (skaidrės, atmintinės, priminimai, video reportažai, apklausos, galimybė teikti pasiūlymus dėl antikorupcinės aplinkos tobulinimo ir pan.).

Skatinant AM darbuotojus pranešti apie galimas korupcijos apraiškas AM, tikslinga aktyviau vykdyti informacijos sklaidą apie tai, kaip atpažinti korupciją, kur kreiptis susidūrus su korupcijos atvejais, kaip veikia pranešėjų apsaugos mechanizmas AM, kokios pranešėjo apsaugos ir pagalbos jam priemonės bei atlygio už vertingos informacijos pateikimą galimybė.

Atsižvelgiant į AM valdymo sričiai priskirtas ir identifikuotas rizikingiausias veiklos sritis (statybų, teritorijų planavimo, atliekų, miškų, ES investicijų sektorius, leidimų išdavimas, viešieji

pirkimai) tikslinga didesnę dėmesį skirti AM pavaldiems ir (ar) jos valdymo sričiai priskirtiems viešojo sektoriaus subjektams, tiesiogiai vykdančioms minėtas funkcijas, siekiant nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybes ir (ar) įvertinti korupcijos rizikos veiksnių valdymą juose.